

Oskar Koenig

*Koddebeier
tussen olifanten*

25 jaar jacht in Oost-Afrika

Uitgeverij Het Spectrum / Utrecht / Antwerpen.

Oorspronkelijke titel:
Pori Tupu
Franz Schneekluth Verlag, Darmstadt 1953
Vertaald door
Chr. Hilsum-Beuckens

Aan mijn vrouw, mijn beste kameraad

Een neushoorn wacht bij de spoordijk

Bijna alle neushoorns, die ik ontmoet heb, maakten een komische indruk. Zij hebben mij, in tegenstelling tot buffels en olifanten, eigenlijk nooit uit mijn geestelijk evenwicht kunnen brengen.

Een van de onaangenaamste belevenissen met deze gepantserde reuzen had ik toen ik pas in het land was en nog maar net de eerste lessen in het jagen op groot wild achter de rug had. Ik jaagde, begeleid door een trekker, die beweerde dat hij een van de beste spoorzoekers was in het dichtste oerwoud, op een neushoorn in de buurt van de Kilimandsjaro.

Wij vonden het brede spoor en ik meende, dat het heel eenvoudig moest zijn om die grote voetafdrukken te volgen en het dier te vinden, aangenomen natuurlijk, dat het het goede spoor was. Een tijdlang ging alles volgens de regels, maar plotseling kreeg ik het niet te verklaren gevoel, dat wij een ander spoor volgden. Ik keek steeds om want het kwam mij voor, dat wij sinds enige tijd niet meer alleen waren.

‘Dat is niet hetzelfde spoor,’ zei ik tegen de trekker. ‘We gaan verkeerd.’

De trekker bekeek de afdrukken in de grond met kennis van zaken, krabde zich op het achterhoofd en verklaarde:

‘Nee Bwana, dit is het spoor. Ik weet het zeker. Ben ik niet wijd en zijd bekend als een van de grootste trekkers? Heb ik u niet op dit spoor gewezen? Ik zweer u, Bwana, dat dit het goede spoor is.’

Ik keek nog eens naar de grond, draaide mij langzaam om, om het spoor met de ogen terug te volgen en zag, op nog geen tien meter afstand van ons, een grote neushoorn, die ons spoor had gevolgd. De rest speelde zich in een paar seconden af. De zware olifantenbuks vloog omhoog en in mijn opwindning schoot ik, zonder precies te mikken, twee ladingen tegelijk af. De neushoorn deed nog een paar passen vooruit, snoof en viel om. Hij bleef op de plaats dood.

'Idioot!' schreeuwde ik de 'voortreffelijke' trekker toe, 'natuurlijk waren wij op het verkeerde spoor. Het beest heeft ons de gehele tijd gevolgd. Wij zijn voor de neushoorn uit gelopen.'

De 'wijd en zijd bekende trekker' bekeek vol trots de neergeschoten neushoorn en verklaarde met onweerlegbare logica:

'Kweli, Bwana, u heeft gelijk, maar tenslotte hebben wij de neushoorn toch gekregen. Ik had u toch gezegd, dat wij die neushoorn zouden schieten...?'

Een ander avontuur met een van deze gehoornde pantserwagens maakte ik mee, toen ik met mijn vrouw op een avond probeerde foto's van hem te maken. Mijn vrouw bleef achter bij een acacia. Ik hing mijn dubbelloopsgeweer over mijn schouder en marcheerde voorwaarts met mijn zware spiegelreflexcamera, die men in die tijd voor opnamen van wild gebruikte. Het was voor de wildernis een hoogst onhandig meubelstuk.

Langzaam naderde ik het dier. De wind was goed, mijn dekking voortreffelijk. Ik deed nog een paar passen en bleef staan. Ik keek in de zoeker van de camera, draaide een beetje naar de andere kant, ging op mijn tenen staan - maar zag niets dan gras, gras en doornen en bomen; er was geen neushoorn te bekennen. Wel verduiveld, waar was die neushoorn ineens gebleven? Hield ik mijn camera in de verkeerde richting? Ik keek om mij heen - geen neushoorn. Ik keek achter mij - en daar marcheerde het dier, volkomen zeker, recht op mijn ongewapende vrouw af. Zij stond onder de acacia in haar rose zijden blouse met een masai-gordel en een grote hoed met veren; zij leunde op een stok en keek geïnteresseerd naar de naderende neushoorn. De camera vloog het bos in, ik scheurde mijn buks van mijn schouder en mikte voor de voorpoten van het dier. De neushoorn maakte

een zwenking, ik schoot nog eens om de zaak te bespoedigen en hij vloog in volle vaart, krakend het bos in.

'Lieve hemel,' hijgde ik, toen ik tenslotte buiten adem de acacia bereikte, 'waarom liep je niet weg?'

'Waarom?' vroeg mijn vrouw verbaasd, 'ik wist toch wel dat jij wel iets zou doen...!'

Ik had een goede kennis, een Duitser, die als landmeter in Oost-Afrika werkte. Hij haatte neushoorns.

Ik ontmoette hem, toen hij uit de Noord-Pareegebergten terugkwam, waar hij opmetingen had gedaan. Het is bekend dat het in die gebergten wemelt van de neushoorns. Men treft ze niet bij twee of drie aan, maar komt er op één ochtend wel dertig of veertig tegen. Mijn kennis, die een uitstekend schutter en olifantenjager was, vertelde mij geërgerd:

'Ik heb al heel wat beleefd, maar dit ging te ver. Wij waren nog maar net in het bos of alle bagage ging tegen de grond en de negers renden als bezeten weg. Toen wij rondkeken, zagen wij niets dan neushoorns. Op vijf passen afstand kwamen zij ons briesend voorbij en als je rustig om wat struiken heen liep, kon je er zeker van zijn, dat er een paar meter verder een neushoorn stond. De hele ochtend ging dat zo door, 's middags moest ik van opwinding eenvoudig overgeven.'

Toen wij later samen uit Zuid-Masailand naar huis reden, nadat wij drie flinke buffels hadden neergeschoten en naar olifanten hadden uitgezien, stond ons een nieuwe verrassing te wachten. Wij reden rustig over de straat tussen Moshi en Same en mijn vriend vertelde over zijn vroegere leven als officier, als operazanger in Oost-Pruisen en later als landmeter in Afrika; hij vertelde van zijn geologische en antropologische studie en zijn ervaringen met de Masai. Het was erg laat geworden en wij wilden zo vlug mogelijk naar huis.

'Pas op,' riep mijn vriend plotseling, 'daar staat waarachtig zo'n hangkast midden op straat!'

En ja, bij de ingang van een kleine holle weg stond roerloos een grote neushoorn - midden op de rijweg. Wij hadden op dat ogenblik geen van beiden een jachtvergunning voor neushoorns. Ik remde en wij wachtten, de neushoorn stond roerloos op de straat. Na een poosje ging het dier enige passen naar de kant

van de rijweg toe en stelde zich op achter een bosje, vlak bij de weg. Wij konden er onmogelijk langs. De neushoorn zou met het grootste gemak onze anderhalf-tons vrachtauto omver kunnen gooien. Dat zou ons en de wagen duur zijn komen te staan.

Wij toeterden als bezetenen, maakten een verschrikkelijk lawaai, de negers braken in krijgsgehuil los, maar het gaf allemaal niets - de neushoorn bleef staan.

Naast mij mopperde mijn vriend:

'Vooruit. Je hebt toch een loodkogel in je 9,3 mm geweer. Schiet 'm in z'n achterwerk, dan zal je eens zien hoe hij rent!' Je kon aan zijn stem horen met hoeveel plezier hij dat zei.

'Dat gaat niet,' antwoordde ik, 'wij hebben tenslotte geen vergunning.' Weer begonnen wij te tieren. De hoorn gilde, de negers in de laadbak huilden en sloegen met lege blikken en andere lawaai-instrumenten - de neushoorn echter scheen doof te zijn. 'Als er niet iets gebeurt,' hoorde ik mijn vriend zeggen, 'vrees ik dat wij in deze gezellige omgeving zullen moeten overnachten. Nu moest je een glas ijskoud bier hebben, vind je niet?'

Hij deed alles om mij te verleiden op de levende straatversper-ring te schieten. Hij schilderde mij een uitgezocht diner voor, koele dranken, gemakkelijke stoelen, tot ik tenslotte naar mijn geweer greep en de neushoorn in zijn achterwerk schoot. Ik mikte op een plaats, waar ik geen botten kon beschadigen.

Het middel was doeltreffend. Snuivend als een oververhitte locomotief stormde de neushoorn de wildernis in en naast mij hield mijn vriend zijn buik vast van het lachen.

Een half jaar later kreeg ik een uitnodiging om bij de districts-officier in Same te komen eten. Ik was in die tijd reeds honorary game ranger, hetgeen ambtenaar voor de wildbescherming betekent. Dit was een erebaantje en werd dus niet betaald. Wanneer een van de talrijke districtsofficieren raad nodig had, dan kwam hij met zijn zorgen bij mij.

'Er zijn enige rino's in deze omgeving, die vervloekt boosaardig zijn,' vertelde mijn gastheer, terwijl wij whisky dronken. 'U zult het niet voor mogelijk houden, maar een paar dagen geleden moesten wij een neushoorn laten doodschieten, omdat hij eenvoudig een gevaar voor de gemeenschap was. A bloody nuisance...' schold de officier.

'Het beest ging des nachts vlak naast de weg naar Moshi staan en wachtte dan geduldig tot er auto's voorbij kwamen.' Ik begon oplettend te luisteren en vertrok geen spier. 'En de duivel mag me halen als het niet waar is wat ik zeg - drie personenauto's en twee vrachtwagens heeft die neushoorn omvergegooid. Verder is hij naar de negerkolonie getrokken, heeft daar twee hutten omgeworpen, en een neger en een negerin lastig gevallen, waarop ik game-askari's heb uitgezonden, die hem hebben neergeschoten, nadat zij ook door het dier waren aangevallen.' Mijn geweten plaagde mij en ik stak een sigaret op. 'Wij hebben de neushoorn gezien,' ging mijn gastheer voort, 'hij had een grote wond in zijn achterste. De een of andere idioot moet met een loodkogel op hem hebben geschoten.'

Ik wenste mijn vriend met zijn verleidingskunsten naar de maan. Die moest me nog eens een verhaaltje vertellen over koud bier! 'Ja,' zei ik, 'dat moet wel een levensgrote idioot zijn geweest. Zal ik u eens wat vertellen? Die idioot was ik.'

'Wat?' riep mijn gastheer verbluft, 'uitgerekend u.'

Ik biechtte hem de hele geschiedenis op en vergat het koude bier en de opstokerijen van mijn vriend niet en de officier had genoeg begrip voor de situatie, om mij het voorval te vergeven. 'U zou mij een plezier kunnen doen,' zei hij, 'als u weer in dergelijke omstandigheden komt, schiet dan gerust, maar schiet hem dadelijk dood. Als u dat doet zonder jachtvergunning, komt u maar bij mij dan breng ik het wel in orde. Maar beloof me, dat u in de toekomst geen neushoorns meer in hun achterwerk zult schieten.'

Ik heb hem dat plechtig beloofd en heb het niet meer gedaan. Na wat ik er van gezien heb, houd ik neushoorns voor uitgesproken dwazen. Zij hebben geen gehoor en zien niet veel verder dan twintig meter. Zij verlaten zich uitsluitend op de wind en op hun reuk en voor de rest moeten zij wel eens iets van Maarschalk Voorwaarts hebben gehoord, want zij houden zich altijd aan het motto: 'Vooruit, er op los!'

Neushoorns zijn beroemd om hun voortdurende aanvallen en ik heb wel meer dan dertig dieren geschoten, die ons koppig wilden aanvallen. Vele neushoorns moest ik voor de 'dienst' neerschieten, omdat zij de negerkolonies binnendrongen, de velden

verwoestten of ander onheil aanrichtten. Zij zijn betrekkelijk gemakkelijk neer te leggen en ik schiet ze het liefst schuin van voren, tussen borst en schouderblad, dat schot is zo dodelijk, dat het dier niet meer in staat is een pas te doen. Wil men echter de aanval van deze gehoornde pantserwagen tot staan brengen, zonder hem te verwonden, dan moet men drie meter voor het aanstormende dier een kogel in de grond schieten en men beleeft een wonder: de neushoorn draait zich ijlings om en gaat er vandoor. Soms werkt deze truc echter niet en dan kan een tweede schot van het dubbelloopsgeweer nog ter rechter tijd dienen om het eigen leven te redden. Ik heb mij altijd op mijn buks verlaten en nooit een repeteergeweer gebruikt. Zonder deze tweede loop, die steeds schiet-klaar was, zou ik tot nu toe reeds op z'n minst vijf keer een roemloze dood zijn gestorven. De neushoorn valt altijd van voren aan en als men zijn zenuwen de baas blijft en op het laatste ogenblik opzij springt, kan het dier niet gauw genoeg omdraaien en zal nog meer dan een kilometer, luid snuivend en proestend rechtuit verder stormen, totdat het merkt dat er in het geheel geen vijand meer is. De neushoorn is in tegenstelling met de buffels, die zich met de behendigheid van een foxterrier kunnen omdraaien en wenden, ongevenaard in zijn logheid.

Hij valt bijvoorbeeld ook dingen aan, die men als neushoorn eigenlijk uit de weg diende te gaan. Toen de spoorweg bij Same nog betrekkelijk nieuw was, werd de trein dikwijls door neushoorns aangevallen, steeds met het gevolg dat de neushoorn op de spoordijk bleef liggen.

Op een dag, toen ik juist in Same was, had een neushoorn weer een trein aangevallen en daarbij zijn ruggegraat gebroken. De trein stopte, een reiziger stapte uit en gaf de nog levende neushoorn het genadeschot. Zoiets zou tussen Potsdam en Berlijn niet kunnen voorkomen.

In het district van het Pareegebergte, waar het zo van de neushoorns wemelt dat mijn vriend, de landmeter er 'zeeziek' van was geworden, kwam het steeds tot incidenten met de grote, voorwereldlijk uitziende dikhuiden.

Zo kreeg ik op een dag een telegram van die keurige districts-officier, aan wie ik dat gedachteloze schot op de aan de weg

staande neushoorn had opgebiecht. Hij verzocht mij zo spoedig mogelijk te komen om een hoogst gevaarlijke neushoorn te schieten. Dit behoorde tot mijn beroep als ambtenaar voor de bescherming van wild.

Ik vertrok dadelijk en arriveerde 's avonds, na ongeveer honderdtachtig kilometer te hebben gereden, in het huis van de districtsofficier. Buiten hem was nog een beambte van de spoorwegen aanwezig, die inspecteur was op dat baanvak. Hij vertelde mij een malle geschiedenis, zo fantastisch als ik nog nooit had gehoord.

Bij 'Kilometer 555' - de spoorbaan had de vroegere Duitse namen gehandhaafd - hield een neushoorn verblijf, die regelmatig de spoorweg op ging, de arbeiders van de lijn joeg en dan op de spoorbaan bleef staan om op te passen, dat zij niet weer aan het werk zouden gaan. Dat gedeelte van de lijn had ondertussen zo'n slechte naam gekregen, dat er geen arbeider meer heen wilde. De inspecteur was op zijn lorrie geklommen en het baanvak afgereden. Toen hij bij 'Kilometer 555' aankwam, stond de neushoorn volgens de regels op de rails, alsof hij op hem had gewacht. Zonder meer boog hij zijn kop en wierp lorrie en inspecteur van de spoordijk naar beneden.

Mijn gastheer en ik keken elkaar aan en grijsden een beetje gemeen. De inspecteur echter vond de geschiedenis in het geheel niet grappig en wreef zijn pijnlijke ledematen.

'Goed,' zei ik, 'morgenochtend vroeg rijd ik er met u heen en als de neushoorn er dan is schieten wij hem.' Tenslotte moest ik mijn schuld aan de districtsofficier nog vereffenen.

Om zes uur ging het er, met de ingedeukte lorrie, een rode vlag en de inspecteur, op los.

'Zullen we wedden, dat uw neushoorn er niet is?' stelde ik voor. 'In ieder geval niet bij 'Kilometer 555'!

De inspecteur was gepikeerd. 'Er niet is...? Het beest is er altijd, daar kunt u op rekenen.'

'Best mogelijk, maar als er iemand van ons met een spuit komt, is dit soort wild er meestal vandoor.'

'Nee, hij is er wel, u zult het zien,' zwoer de inspecteur.

Natuurlijk was hij er niet. Wij kwamen bij 'Kilometer 555' maar daar stond alleen het kleine, zwart-witte schild met de

de kop, liep terug naar de open plek en begon als een jachthond naar de vreemde sporen te zoeken.

Ik was eenvoudig sprakeloos. Steeds sneller bewoog de dikhuid zich voorwaarts, zig zag over de open plek, tot hij aan de plaats kwam, waar wij een paar minuten tevoren waren overgestoken. Wij stonden onder een acacia en sloegen het zeldzame schouwspel gade. Ik hoopte nog steeds op een vreedzame oplossing, want achter mij stond, vol vertrouwen, mijn beschermeling en keek belangstellend en opmerkzaam naar wat de stier daar op die open plek uitvoerde.

Zonder zich te vergissen volgde de neushoorn ons nieuwe spoor en toen hij ongeveer vijftig meter van ons was verwijderd, hief hij zijn omvangrijke schedel omhoog, alsof hij wilde zeggen: Nou, hier moet het toch wel ergens zijn...

Toen zag hij mij en reeds boog hij zijn kop en viel zonder wachten in ijltempo aan.

Ik schoot hem recht van voren en hij maakte een zwenking, de tweede kogel raakte hem in de borst en de stier draaide als een razende in een kring rond, zoals zij altijd doen bij een schot in het hart, terwijl hij ononderbroken zijn doordringend doodsgeluid uitstootte.

'Oehhhuehhuehh' Even later zakte hij in elkaar.

Toen alles voorbij was draaide ik mij om naar mijn metgezellin.

'Doen neushoorns dat altijd zo?' vroeg ze. 'Weet u waarop ik vond dat het leek...? Op een jachthond die een haas ruikt.'

Ik moest toegeven, dat ik zoiets nog nooit had beleefd en dat ik iedereen die mij een dergelijk verhaal had durven vertellen, voor een grote leugenaar zou hebben gehouden.

Misschien zijn dus de neushoorns ook niet zo dom wanneer zij zo feilloos een spoor kunnen vinden en vasthouden?

Men kan ondanks al deze, de regels van de jacht tegensprekende voorvallen, prachtige grappen met hen uithalen en toen de wildfotografie in Afrika in opkomst was, deden wij dat dan ook met veel plezier.

Ontdekt men ergens in de steppe een neushoorn, dan rijdt men met een stevige vrachtauto, die overal door kan komen, langzaam naar het dier toe. Men zorgt daarbij, dat de fotograaf aan de kant van de neushoorn komt te zitten.



6 Rustig wandelt de olifant over een open plek in het bos. Hij weet heel goed, dat hij niet bevreesd hoeft te zijn voor de mensen, daar hij maar één slagtaand heeft.



7 Dol en driest valt de neushoorn de mensen bij elke gelegenheid aan. Zelfs vrachtauto's zijn vaak het doel van zijn lange, spitse hoorn.



8 Een kudde gnoes trekt door de trillende zondorgloeiende middag. Op de achtergrond de heuvelrug, die door geheel Afrika loopt.

Is men het dier tot op vijftig meter genaderd, dan krijgt het meestal dóór dat er iets aan de hand is. Het blijft eerst rustig staan en bekijkt het nieuwe meubel met verbazing. Dan gaat het er op los.

De neushoorn buigt de kop, meestal drie keer, waarbij hij met de voorpoten over de grond schraapt, en dan zet hij er een vaartje in.

De motor loopt ondertussen in de eerste versnelling, de koppeling wordt losgelaten, men rijdt twintig meter met vol gas verder en blijft weer staan.

De neushoorn is stomverbaasd. Het idee dat hij dit enorme doelwit, die vrachtwagen, heeft gemist, brengt hem volkomen in de war. Hij draait zich zoekend om en men meent hem geërgerd tegen zichzelf te horen zeggen: 'Wel verduiveld, zoiets is me nou nog nooit overkomen. Een ogenblik geleden stond dat ding er nog. Het is zo'n vermakelijk gezicht, dat iedereen in de auto in onderdrukt gelach uitbreekt. Ondertussen heeft de fotograaf gelegenheid om mooie opnamen te maken. Het gebeurt maar zelden, dat de neushoorn een tweede aanval onderneemt. Meestal sjokt hij gepikeerd weg.

Men heeft mij vaak gevraagd of die sport niet erg gevaarlijk is, tenslotte kan de motor afslaan of een snelle vlucht kan door een kuil in de grond onmogelijk zijn. Nu ja, die motor mag eenvoudig niet afslaan en wanneer dat, tegen alle voorschriften in, toch gebeurt, dan kan men zijn auto wel afschrijven. Maar wij zijn tenslotte verzekerd, al is de premie voor jagers op groot wild belangrijk hoger dan die van andere automobilisten.

Eerlijk gezegd heb ik het de neushoorns nooit kwalijk genomen, dat zij zo vechtlustig waren, want wat hadden wij daar in hun bos te maken? Waarom moesten wij hun het leven zo zuur maken en hen ergeren met vrachtauto's en nieuwsgierige toeristen?

Op zekere dag reed ik met een andere jager door het hartje van de Umbasteppe om een geheel nieuw gebied te gaan verkennen. Wij slingerden kris kras door de wildernis.

'Wat een ongelofelijke omgeving,' riep ik geestdriftig uit, 'wat een prachtig land! Er zitten hier vast een massa neushoorns.' 'Faru, Bwana,' klonk het van achteren, van de laadbak.

'Neushoorns, heer.' Ik keerde mij om. Er stond een neushoorn vlak achter de auto. Ik trachtte vlug te schakelen, maar het was reeds te laat. De vrachtwagen maakte een bokkesprong en werd van achteren omhoog getild, toen gaf ik vol gas en wij schoten weg.

Wij zagen hoe de neushoornkoe verontwaardigd met haar jong afdroop en hoe het kleine neushoornkalfje verschillende keren met zijn nietig hoorntje een denkbeeldige vrachtauto omhoog hief, hij scheen tevreden met zichzelf en de wereld, die men hem net had laten zien. Wij konden later duidelijk de deuk zien, die de koe met haar dikke hoorn in de houten betimmering van de auto had gemaakt.

Ondanks deze ongevaarlijke voorvallen vindt er zo van alles plaats met neushoorns en meestal met mensen, die de Afrikaanse dierenwereld onderschatten, die voor het eerst op jacht gaan en zich rotsvast verlaten op de 'domheid' van de neushoorns. Men moet zijn dieren wel goed kennen en hun gelaatsuitdrukking hebben bestudeerd om te weten of het tijd is om terug te trekken of naar de buks te grijpen.

Ik ben er tegenwoordig niet meer zo zeker van of de dieren werkelijk zo dom zijn als waarvoor ik ze meer dan vijftientig jaar heb aangezien. Misschien ben ik wel gedurende al die jaren de domoor geweest. Wanneer wij ouderen echter nu nog onze les in het veld moesten leren, dan zou het wel eens te laat kunnen zijn - dan zou het onze laatste les worden.

Er bestaat, sinds onheugelijke tijden, een erfijandschap tussen neushoorn en olifant.

Wanneer olifanten zich in een gebied gaan vestigen, verdwijnen de neushoorns meestal, omdat zij precies weten, dat zij vaak genadeloos door de machtige dikhuiden worden aangevallen en opgejaagd, en dat ze een lange slagtand door hun lichaam krijgen als zij er niet vandoor gaan. De oude Kombo, een van de beste geweerdragers en trekkers, vertelde eens bij het kampvuur een oude negerfabel.

'Lang, lang geleden leefde er eens een oude olifant, die in een schone Pori woonde...'

Kombo hield op met zijn verhaal, fronste het voorhoofd en keek

misprijzend naar Ali Fukuza, die met veel lawaai het vuur oprakelde, het vlees aan het spit omdraaide, de pannen van het vuur nam en er wat hout op deed - tenslotte wilde men straks eten en eten is voor een neger van het grootste belang.

'O Kombo,' riep men in koor, 'vertel ons van die oude olifant, die in die schone Pori woonde...'

Kombo zweeg gewichtig en wachtte tot zij allen in een kring om het vuur zaten met hun pijpen in hun mond of een zelfgedraaide sigaret in de hand. Kombo keek eens naar mij om te zien of ik ook wel belangstellend luisterde en ging toen verder. 'Het was dus, zoals ik al had gezegd, werkelijk een schone Pori, waarin niets ontbrak. Er waren grote drinkgaten, met heerlijke, diepe modderbaden en ook een kleine beek, die uit het bos kwam en waaraan men zijn dorst kon lessen. Aan de rand van de beek stonden sprietplanten met het kruidige, bittere sap waar olifanten zo van houden en er stonden ook nog veel soorten van de melkachtige euforbia's.'

Kombo zweeg en keek om zich heen om te zien of er soms iemand twijfelde aan zijn beschrijving van die heerlijke Pori. 'Er was dus een overvloed van gras, sprietplanten en wildernis en verder op de bergen groeiden sappige bitterwortels, waarvan het pittige vlees een prettige afwisseling vormde voor de dieren. U kunt me geloven, het was werkelijk een schone Pori. En hier woonde de oude olifantenstier, een grote en beroemde tandendrager, zijn tanden wogen elk minstens honderdtwintig pond. Zij waren van boven wel zo dik als mijn bovenbeen.' Kombo sloeg zich op de dijen en keek opnieuw de kring rond. 'Ja,' zei hij, 'minstens zo dik als mijn bovenbeen.'

'O, zo dik als Kombo's dij!' riep men geestdriftig in koor. 'Dan kunnen ze nog best een paar pond meer hebben gewogen. Is het niet, Kombo, het was vast meer dan honderdtwintig pond?'

Kombo vertrok geen spier, hij vond het kennelijk beneden zijn waardigheid om op de toespelingen van zijn vrienden te antwoorden.

'De grote olifant,' zo vervolgde Kombo, 'besloot op een dag op een kleine safari te gaan, want hij had vernomen dat niet ver van de plaats waar hij verbleef, een hem bekende kudde uit de Kilimandsjaro vertoefde en hij wilde graag de nieuwste

habari van de gehele wereld en uit andere omgevingen horen. Wij horen immers allemaal graag habari...?’

‘Zeker, zeker,’ riep het koor eensgezind, ‘Wij horen allemaal graag nieuwtjes...’

‘Ja,’ zei Kombo, ‘en bovendien wilde onze olifant bij die kudde eens naar een jonge koe uitkijken, waarmee hij een beetje plezier zou kunnen hebben. Ook de ouden stellen de liefde nog op prijs...’

‘Kweli, kweli,’ lachten de luisteraars. ‘Daar heb je gelijk in, ook de ouden zijn nog dol op de liefde, is het niet, Kombo...?’ Kombo lachte vergenoegd. Iedereen wist, dat hij in ieder dorp in de omgeving, een zwarte schone had zitten, die hem hielp de tijd te verdrijven op de lange avonden na de jacht.

‘De olifant ging ’s morgens heel vroeg op pad, om de middagzon te vermijden. Er bestond geen gevaar, want in die tijd waren er nog geen mensen.’

‘Wat?’ riep het koor, ‘werkelijk geen mensen, niet eens Europeanen? Geen enkel mens?’

‘Nee,’ stelde Kombo met kennis van zaken vast, ‘er was toen nog geen enkel mens op de wereld. De mens kwam pas later. Daarom kon de olifant dus gerust op klaarlichte dag door de steppe wandelen, want hij had geen vijanden. Voor de zon loodrecht aan de hemel stond, was hij bij de kudde gearriveerd en ontmoette veel oude vrienden en een grote verzameling andere olifanten, die hij niet kende.

‘Deze kudde leefde eveneens in een schone Pori, maar lang niet zo mooi als de Pori van onze olifant. Het voedsel was op sommige plaatsen schaars en onze olifant miste zijn bitterwortels. Hij zou zeker rechtsomkeert zijn gegaan als hij het niet zo heerlijk had gevonden om oude vrienden te ontmoeten.’

‘Kweli, kweli,’ klonk het van het koor, ‘het is altijd heerlijk om oude vrienden te ontmoeten.’

‘Wel,’ vervolgde Kombo, ‘tenslotte vond onze oude olifant ook een aardige, jonge koe en hij voerde haar een beetje bij de kudde vandaan, omdat het er zo’n lawaai was en omdat er zoveel jonge olifanten waren, die zich niet wisten te gedragen in het gezelschap van een oude olifant.

‘De jonge koeien liepen de gehele dag door het bos te schreeuwen

en dan waren er ook nog van die jonge stieren, die met hun belachelijke slagstanden deden alsof het honderdponders waren. Neen, onze oude olifant hield niet van dat lawaai en vond het veel plezieriger om met zijn jonge vriendin in het dichte bos te vertoeven.

'Na een paar dagen besloot hij om weer naar zijn Pori terug te keren. Hij had zich genoeg geamuseerd en de jonge olifantenkoe was heel aardig tegen hem geweest, maar toen zij hem voorstelde om haar mee te nemen naar zijn Pori, vond hij haar onnozel en lastig. Dat mankeerde er nu nog maar aan, geen rust en dan ook nog een vrouw, nee, dank je wel, hij was een oude olifant en wilde vrede hebben.'

'Ja, ja,' lachte het koor met leedvermaak, 'alles op z'n tijd, is het niet, Kombo?'

Kombo ging onverstoorbaar verder:

'De olifant was al gauw weer op weg naar huis en reeds van verre werd hij over de steppe begroet door de hoge schermacacia's en hij was blij, dat hij zijn geliefde Pori weer had bereikt. 'Daar zag hij de eerste watergaten al. Maar, wat was dat? Wat zag het er uit. Welke geesten hadden hier huisgehouden? De gehele omgeving stonk, het was gewoon vreselijk en overal lagen vieze, stinkende uitwerpselen verspreid.

'Struiken, sprietplanten en gras waren uit de grond getrokken en lagen, alsof er een dronkeman bezig was geweest, her en der in het rond gesmeten. Waar men ook keek, overal dezelfde vernielingen, dezelfde vuiligheid.

'De olifant was verschrikkelijk boos, zijn maag gromde van woede en hij keek om zich heen of hij de woesteling ook kon ontdekken.

'Ja, daar was hij. Ergens boven in een boom hurkte een figuur, die op een aap leek, maar geen aap was. Weet je wie het was? Het was de eerste mens.'

'De eerste mens?' riep het koor, opgewonden lachend. 'Als een aap in een boom? Zag de eerste mens er uit als een aap? Nee, Kombo...'

Kombo keek waardig de kring rond en zweeg. Als hij zei, dat de eerste mens er had uit gezien als een aap en in een boom had gezeten, dan was dat bewijs genoeg. Daar maakte hij verder geen woord aan vuil...

'Hé daar,' riep de olifant, 'kom dadelijk naar beneden of ik zal je halen.'

'Ik heb het niet gedaan,' riep de mens angstig, 'ik heb het heus niet gedaan. Je moet niet boos op me zijn. Er was hier een groot dier, niet helemaal zo groot als jij, maar erg wild. Het proestte vreselijk en droeg voor aan zijn gezicht een reusachtige hoorn en soms leken het er wel twee. Dat beest heeft die rommel hier gemaakt en toen heeft hij mij nog achterna gezeten en moest ik wel in die boom vluchten.' 'Kom naar beneden,' zei de olifant, 'als jij het niet hebt gedaan, zal ik je niks doen. Maar misschien kan je me dat beest aanwijzen, dan kan ik hem straffen.'

'En de eerste mens klom, een beetje angstig, uit de boom, de olifant zou hem anders met zijn slurf uit de boom hebben gehaald.

'Ja, hier was het,' zei de eerste mens, 'hier kwam hij langs en is toen daarginds die kleine open plek overgestoken.'

'De olifant volgde de mens langzaam, zij trokken samen door het bos en vonden tenslotte een klein spoor, zoals de olifant nog nooit eerder had gezien.

'Daar,' riep de mens plotseling opgewonden uit, 'daar staat hij, bij die grote boom. Zie je hem?'

'Blijf jij hier wachten,' zei de olifant rustig, 'ik wil met hem praten.'

'Hij trok een hoge, vrij dikke boom uit de grond en brak de kruin er uit.

'De neushoorn zag de olifant aankomen, maar bleef brutaal onder de boom zitten en gedroeg zich alsof de hele Pori van hem was. De olifant stormde op de neushoorn af, zwaaide met zijn boom en begon op de indringer los te timmeren, zodat de neushoorn huilend wegrende. Hij wist echter niet, dat de olifant met gemak zijn weg vond waar de neushoorn zich met moeite een weg door de doornstruiken moest banen. De olifant haalde dus de neushoorn in en sloeg hem net zo lang met de boom, tot hij huilend en proestend, steeds maar rechthout, voor zijn leven rende. Toen ging de olifant terug naar de mens en hij hield een beetje, omdat hij al zo oud was.

'Ik dank je,' zei de olifant tegen de mens, 'je hebt me goed

geholpen en daarom mag je in mijn Pori blijven, zolang je wilt.' 'En zo weten jullie dus,' besloot Kombo zijn verhaal, 'waarom neushoorn en olifant elkaar niet kunnen uitstaan en waarom de neushoorns zo bang zijn voor de olifanten, dat zij zelfs hun eigen uitwerpselen verstoppen opdat de olifant die niet te zien zal krijgen. Je kunt overal in het bos zien hoe de neushoorns hun uitwerpselen met de achterpoten hoog in de doornstruiken slingeren.'

'Kweli, kweli,' riep het koor en Kombo porde wat in het vuur en stak zijn koude pijp weer aan.

Ali Fukuza stortte zich op zijn vuur, deed de vlammen oplaaien en proefde van het sudderende vlees, want zo'n lang verhaal maakt hongerig.

Kijk, dit mooie, malse stuk, was voor Kombo, de grote jager, de geweldigste verteller, die de Kilimandsjaro ooit had gekend.